

גיטין נג

עניין: היזק שאינו ניכר

חתם סופר

לא שמי' היזק. צודאי אין שום סכרה צעולס דמן התורה הפקר והיתר הוא להפסיד אלפים רצבות של חבירו בהיזק שאינו ניכר, חלילה וחלילה צה), אלא שאינו נזכר פרשת נזיקין דקרא לשלם ממיטב, אלא הוא בכלל צ"ד מכין ועונשין שלא מן הדין וקונסין לפי המקום והזמן [ביצמות ל' ע"ב] והאיש המזיק ולפי הניזק, עד שתיקנו חכמים שיבי' ככל ניזקין שצחורה. אבל הדבר לל"ע מ"ל מן התורה למעט

רמ"ע מפאנו מאמר המילואים

כח מעשיו יתברך פנימי וחיצוני. והכלל ידוע כי גם את זה לעומת זה עשה האלהים ומלכותו בכל משלה, גנון והציל ופסוח והמליט. ואיכא דשנינן הכי דר' חייא (ב"ק ד:) מטמא ומדמע ומנסך דהיזק שאינו ניכר הוא ודבר (שלימה) [תורה] לא שמיה היזק, ומשום דלתנייהו אלא קנסא דרבנן שלא יהא כל א' הולך ומטמא טהרותיו של חבירו ויאמר פטור אני, ליכא בתנאי מאן דתני כ"ח (רמז) [דאי] נשכח מאן דמפליג בין דאורייתא לרבנן אכתי כ"ד נינהו. וניחא בסוד דינא דאורייתא, ואותיות "דינא" הן אותיות השם הנכבד שצורפויו כ"ד. ולמ"ד מבעה זה שן (ב"ק ג:),

שער מאמרי חז"ל לאריז"ל מסכת ב"ק

אומר אפי' במחזרת נמי פטור כו' הגה הד' אבות נזיקין הם בקליפות והם כנגד אבות העליונים שהם צטורה כי שור כנגד גבורה כלכתיב ופני שור מהשמאל ובור כנגד אברהם כי זה באר מים חיים וזה בור שאון וטיט היון. והמבעה כנגד ת"ת למ"ד מצעה כנגד אלס כד"א כת"ת אלס לשבת בית והנה מצעה יס שתי שמות מ"ב וע"ה עם ג' אבות שהם שרש ע"ב כנודע והיה הכל ע"ה הרי מצעה כנגד הת"ת שהוא כולל ימין ושמאל ובור הוא בגי' ד' אותיות אברהם וחסרה המ' שהם המים כי זה הבור הוא ריק אין בו מים וההבער היא המלכות כי היא האש הגדולה לאכלה וסליאת כולל בסו' אשא תכלא והבער הוא סוד עבירה וההבער הוא סוד ע"ב (ע"ב) רי"ו הכלולים במלכות למטה הרי ד' אבות נזיקין בקליפות כנגד אבות העליונים כי גם את זה לעומת זה עשה האלהים ולמ"ד מצעה זה הש"ן